

Utllysning inom ramen för utbildningsnämndens strategiska medel – pedagogisk resursförstärkning

Innehåll

1.	Bakgrund.....	1
2.	Sammanfattning av satsningar inom områden 1-3.....	2
3.	Beskrivning av områden 1-3.....	6
	Område 1: Pedagogiskt utvecklingsinriktade anställningar och uppdrag	
	<i>a. Utbildningsmotiverade universitetslektorat</i>	6
	<i>b. Uppdrag för ämnesdidaktisk utveckling</i>	6
	Område 2: Strategiska utvecklingsbidrag.....	6
	Område 3: Pedagogiska utvecklingsprojekt.....	8
4.	Ämnesmässigt prioriterade områden/ inriktningar	
	<i>a. Biobaserad ekonomi</i>	8
	<i>b. Livsmedelssystemet</i>	9
	<i>c. Djuromvårdnad</i>	9

1. Bakgrund

I SLU:s budget för 2018 har drygt 21 mnkr avsatts för utbildningsnämnden (UN), varav ca 13 mnkr i form av strategiska medel (tabell 1). Den utlysning som beskrivs i detta dokument grundar sig på UN:s beslut den 13 december 2017 om hur de strategiska medlen ska användas.

Tabell 1. Sammanfattning av utbildningsnämndens budget för 2018. Av de strategiska medlen avser områden 1-3 de satsningar som omfattas av den aktuella utlysningen, medan områden 4-6 avser tillfälligt stöd till utbildningsavdelningen.

Utbildningsnämndens budget för 2018	Belopp (mnr)
Total budget	21,1
Strategiska medel	
1. Pedagogiskt utvecklingsinriktade anställningar/ uppdrag	6
2. Strategiska utvecklingsbidrag	2,5
3. Pedagogiska utvecklingsprojekt	2
4. Förstärkning av alumnverksamhet	0,8
5. Välkomnande av nya studenter	0,46
6. Byte av lärplattform (Fronter till Canvas)	1,5
SUMMA FÖRESLAGNA STRATEGISKA SATSNINGAR	13,96
Övrigt	
Drift utbildningsnämnden / STRÅ (inkl. medel för utbildningskonferens och internationell fältkurs)	2
Stöd för start av nya masterprogram	2
Överproduktion	4
SUMMA ÖVRIGT	8
SUMMA TOTALT	21,96

2. Sammanfattning av satsningar inom områden 1-3

De av UN beslutade satsningarna inom områden 1-3 är:

- **Område 1:** Pedagogiskt utvecklingsinriktade anställningar och uppdrag,
- **Område 2:** Strategiska utvecklingsbidrag,
- **Område 3:** Pedagogiska utvecklingsprojekt.

Ekonomiskt stöd för satsningar inom dessa områden, som sammanfattas i tabell 2 och beskrivs närmare i avsnitt 3, görs tillgängliga genom ett ansökningsförfarande. Olika aspekter av ansökningsförfarandet är sammanställt i tabell 3.

Tabell 2. Sammanfattande beskrivning av satsningar inom områden 1-3.

1. Pedagogiskt utvecklingsinriktade anställningar och uppdrag		
<i>Typ av satsning</i>	1. Utbildningsmotiverade lektorat	2. Uppdrag för ämnesdidaktisk utveckling
<i>Ämnesinriktning</i>	Söks av fakultetsnämnder	Söks av programnämnder
A. Biobaserad ekonomi		
B. Livsmedelssystemet		
C. Djuromvårdnad		
D. Annat område		
2. Strategiska utvecklingsbidrag Söks av programnämnder		
<p>Stöd till pedagogisk utveckling inom följande områden som UN identifierar som särskilt viktiga:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Utveckling av agronom- och jägmästarutbildningarna – Införande av civilingenjörsutbildning – Hållbar utveckling i alla utbildningsprogram – Jämställdhetsintegrering – Anpassning med anledning av ny resursfördelningsmodell – Annat område 		
3. Pedagogiska utvecklingsprojekt Söks av lärare + prefekt samt studentkårer		
Sökbara medel för initiativ inom utbildning och pedagogik inom områden där behov har identifierats.		

Tabell 3. Sammanställning av olika aspekter av ansökningsförfarandet vad gäller utbildningsnämndens strategiska satsningar.

	1. Pedagogiskt utvecklingsinriktade anställningar och uppdrag		2. Strategiska utvecklingsbidrag	3. Pedagogiska utvecklingsprojekt
	a. Utbildningsmotiverade lektorat	b. Uppdrag för ämnesdidaktisk utveckling		
Söks av	Fakultetsnämnd	Programnämnd		Lärare + prefekt samt studentkårer
Syfte	Att förstärka resursbasen för den pedagogiska verksamheten inom ämnesområden som är av särskild betydelse för SLU:s utbildningsprogram/ -utbud.		Att stödja utvecklingen av SLU:s utbildningsprogram inom områden som UN identifierar som särskilt viktiga.	Att stimulera enskilda initiativ inom utbildning och pedagogik inom områden där behov har identifierats. Projektens resultat presenteras vid SLU:s utbildningskonferens och kan komma att publiceras i EPU:s pedagogiska rapportserie.
Budget	Sammanlagt 6 mnkr för ett antal tidsbegränsade insatser under 2018-2019 (ev. 2020).		6-7 bidrag á max 350 000 kr (totalt max ca 2,5 mnkr).	Totalt 2 mnkr.
Ansökan	<p>FN inkommer med förslag till utlysning av anställning som <i>universitetslektor i [ämnesområde] med fokus på utbildning.</i></p> <p>Följande aspekter ska ingå i förslaget:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Annonstext: utkast till anställningsprofil. – Syfte/målsättning: vad ska uppnås med den föreslagna förstärkningen av den pedagogiska resursbasen? – Innehållsmässigt sammanhang och avgränsning: hur hänger förslaget samman med befintliga ämnesområden och redan gjorda prioriteringar av FN? Relationen till andra FN behöver beskrivas i förekommande fall. – Orts- och institutionsplacering: var ska läraren vara anställd? Inom vilken/vilka utbildning/-ar ska hen främst vara verksam? – Kortsiktig finansiering: hur förhåller sig ett ev. stöd via UN till ev. andra resurser avsatta för förstärkning av området? 	<p>PN inkommer med projektplan som behandlar följande aspekter:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Syfte/ målsättning: vad ska uppnås? – Genomförande: hur läggs arbetet upp? – Tidsplan: när utförs de olika delarna? – Medverkande: tilltänkt personal; minst ska projektledare och tankar kring projektgruppens sammansättning (medverkande funktioner) specificeras? – Budget: ansökt belopp? <p>Projektplanen kan utformas utifrån universitets-administrationens mall för projektplan.</p>	<p>Ansökan ska innehålla följande information:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Projekttitel. – Sammanfattning, bakgrund, syfte, genomförande. – Huvudsökande, projektgrupp. – Förväntad nytta och relevans för utbildningens kvalitet. – Koppling till prioriterade utvecklingsområden. – Budget. <p>Förslag till projekt ska godkännas och undertecknas av berörd prefekt (motsvarande)</p> <p>Detaljerade instruktioner för ansökan görs tillgängliga när ansökan öppnas (se "tidsramar" nedan).</p>	

	<ul style="list-style-type: none"> – Långsiktig finansiering: hur uppnås en långsiktigt hållbar lösning av finansieringen av utbildningsdelen i den föreslagna läraranställningen? – Tidsplan: när kan en ny lärare beräknas vara i tjänst? 		
Bedömningsgrunder	<p>Inkomna ansökningar utvärderas utifrån följande kriterier:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Koppling till SLU:s strategi: är förslaget välmotiverat utifrån SLU:s strategi? – Utvecklingsbehov: finns ett tydligt behov av förstärkningen av den pedagogiska resursbasen? – Utvecklingspotential: finns rätt förutsättningar för att den föreslagna satsningen ska kunna leda till långsiktig utveckling? Vilken miljö är bäst för lektorns (motsvarande) och verksamhetens utveckling? – Bedömd realism i förslaget: är det sannolikt att det föreslagna syftet uppnås inom angiven tid? – Könsbalansen i projektgruppen 	<p>Inkomna ansökningar utvärderas utifrån följande kriterier:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Koppling till SLU:s strategi: är förslaget välmotiverat utifrån SLU:s strategi? – Utvecklingsbehov: finns ett tydligt behov av en pedagogisk satsning? – Utvecklingspotential: finns rätt förutsättningar för att den föreslagna satsningen ska kunna leda till långsiktig utveckling? – Bedömd realism i projektplanen: är det sannolikt att de föreslagna aktiviteterna kan genomföras och syftet uppnås inom givna tidsramar? – Projektledarens lämplighet: har den föreslagna projektledaren rätt kvalifikationer, motivation och roll i organisationen? – Könsbalansen i projektgruppen 	<ul style="list-style-type: none"> – Relevans: hur väl projektet anknyter till de identifierade utvecklingsområdena. – Betydelse för den pedagogiska utvecklingen av utbildningar på grund- och avancerad nivå vid SLU. – Genomförbarhet: projektets genomförbarhet (är tids- och projektplanen realistisk?) – Integrering av hållbar utveckling och jämställdhet: potentiella möjlighet att stärka aspekter av hållbarhet och jämställdhet i någon/ några av utbildningens alla processer. – Könsaspekter (huvudsökande och/eller projektgruppen) och fakultetstillhörighet beaktas.
Beredning	<p>Inför beslut av UN bereds förslagen /projektplanerna av en arbetsgrupp bestående av UN:s ordförande, en lärarledamot, en studentrepresentant och en representant från EPU (enheten för pedagogisk utveckling; utbildningsavdelningen).</p>		<p>Bereds av Enheten för pedagogisk utveckling</p>
Tidsramar	<p>Förslag ställs till UN och skickas till registrator@slu.se senast 2018-03-01. Därefter bereder en arbetsgrupp ärendet för beslut under UN:s sammanträde 2018-04-11.</p>		<p>Tidsramar 2018/19:</p> <ul style="list-style-type: none"> – 15/1: utlysning öppnar – 1/3: sista ansökningsdag – 31/3: besked till beviljade projekt
Ekonomisk hantering	<p>Beviljade medel överförs retroaktivt efter att preliminära resultat har presenterats för UN enligt i beslutet angivna tidsramar.</p>		

3. Beskrivning av områden 1-3

Område 1: Pedagogiskt utvecklingsinriktade anställningar och uppdrag

Det övergripande syftet är att förstärka resursbasen för den pedagogiska verksamheten inom ämnesområden som är av särskild betydelse för SLU:s utbildningsprogram/ -utbud. Det kan gälla områden som är kopplade till SLU:s strategi (se avsnitt 4) eller särskilda fakultetsövergripande behov (t.ex. grundläggande ekonomikurser). I undantagsfall kan även områden där det finns starka intressen från externa parter vad gäller utbildningens dimensionering och innehåll komma i fråga (t.ex. djuromvårdnad). Tre områden/ inriktningar som har identifierats som lämpliga för den här typen av satsning beskrivs i avsnitt 4.

a. Utbildningsmotiverade universitetslektorat

Beskrivning: Genom att ge ett startbidrag medfinansierar UN tillsättandet av ”utbildningsmotiverade lektorat”, d.v.s. universitetslektorat som har en uttalad utbildningsinriktning inom områden med en stark koppling till SLU:s strategi och/ eller särskilda fakultetsövergripande behov inom utbildningsområdet.

Förutsättningar: Lärarförsörjningen är fakultetsnämndens långsiktiga ansvar, varför UN endast kan ge kortsiktigt startstöd (ca 2 år). I och med mottagandet av startstödet åtar sig berörd fakultetsnämnd att efter UN-satsningens avslut tillse att undervisningsdelen av lektoratet även fortsättningsvis finansieras med grundutbildningsanslag. Vidare förväntas att UN ges möjlighet att påverka utformningen av anställningsprofil och annonstext.

Söks av: Fakultetsnämnder.

b. Uppdrag för ämnesdidaktisk utveckling

Beskrivning: Syftet med denna satsning är att förstärka den ämnesdidaktiska utvecklingen inom områden med en stark koppling till SLU:s strategi och/ eller särskilda fakultetsövergripande behov inom utbildningsområdet. Detta görs genom att uppdra till lärare som redan är anställd(a) vid en av SLU:s institutioner att bedriva sådant utvecklingsarbete. Innehavare av ett ämnesdidaktiskt utvecklingsinriktat uppdrag ”köps” på viss andel genom delkontering från UN:s strategiska medel för specificerat uppdrag inom utbildningsutveckling, gärna i samarbete med enheten för pedagogisk utveckling (EPU).

Förutsättningar: UN ser företrädesvis att ansökningarna avser programstudierektorer och excellenta lärare, men även andra anställda kan komma i fråga om det är välmotiverat.

Söks av: Programnämnder.

Område 2: Strategiska utvecklingsbidrag

Syftet med denna satsning är att stödja pedagogisk utveckling inom områden som UN identifierar som särskilt viktiga.

Söks av: Programnämnder.

Beskrivning av potentiella utvecklingsområden:

- **Utveckling av agronom- och jägmästarutbildningarna?** Skulle t.ex. kunna innebära:
 - Förslag till nytt kandidatprogram i naturresurshushållning och/ eller biobaserad ekonomi. Detta bör i så fall ställas i relation till nuvarande kandidatprogram ”biologi och miljövetenskap” respektive ”ekonomi – hållbar utveckling”.
 - Genomlysning av och framtagande av en strategisk åtgärdsplan för jägmästarutbildningen. En extern utredning som syftar till att göra en grundlig omprövning av jägmästarprogrammet baserat på behov hos avnämarna och med insikter som härrör från verksamhet utanför SLU. Utredaren bör vara en person som inte har direkt anknytning till SLU men med goda insikter i skoglig yrkesverksamhet och skoglig utbildning. Utredaren bör ha stöd av en extern grupp som inkluderar representanter från viktiga skogliga organisationer i Sverige.
- **Införande av civilingenjörsutbildning.** Fördjupad analys och ev. framtagande av förslag till civilingenjörsutbildning. Vilka är förutsättningarna för att SLU ska kunna få rätt att utfärda civilingenjörsexamen? Vilka krav ställer det på teknikvetenskaplig miljö och hur kan kraven uppfyllas? Vad är målsättningen med att införa en civilingenjörsutbildning och vilka konsekvenser kan det ha på SLUs befintliga utbildningar? Förväntad efterfrågan från studenter och arbetsliv?
- **Hållbar utveckling i alla utbildningsprogram.** SLU får gott betyg i UKÄ:s uppföljning av arbetet med utbildning för hållbar utveckling. Mot bakgrund av tre nyligen fastställda nya miljömål (SLU ID: SLU.2017.1.1.3-3874) behöver dock fortsatta åtgärder vidtas för att säkerställa att alla perspektiv av hållbarhet (ekonomisk, social och miljömässig) integreras i *alla* utbildningar, och inte endast yrkesutbildningar som har detta som examensmål. SLU har nyligen arbetat med gemensamma förslag inom detta område, som fick begränsat genomslag i verksamheten. Nu är målsättningen att understödja en lokal utveckling som kan tillgodose respektive utbildnings behov och förutsättningar.
- **Jämställdhetsintegrering.** SLU behöver fördjupa sitt arbete med jämställdhetsintegrering inom utbildningarna. Målsättningen är att understödja en lokal utveckling, som ansluter till respektive utbildnings behov och förutsättningar. För att ändå uppnå viss samordning och ömsesidigt utbyte föreslås en gemensam referensgrupp.
- **Anpassning med anledning av ny resursfördelningsmodell.** Ett fåtal program påverkas mycket negativt av den nya modellen för resursfördelning och kan behöva stöd för att utveckla nya pedagogiska former för

utbildningens genomförande.

- **Annat område.** Eventuellt ytterligare utvecklingsförslag som kan uppkomma på initiativ ifrån såväl PN:er som UN.

Område 3: Pedagogiska utvecklingsprojekt

Sökbara medel som avser att stimulera enskilda initiativ från studentkårer, lärare och andra anställda inom utbildning och pedagogik inom områden där behov har identifierats. Lyckade projekt ges möjlighet att publicera i EPU:s nya pedagogiska rapportserie.

Generellt prioriteras projekt som är av intresse för flera kurser eller utbildningsprogram vid SLU. I övrigt prioriteras projekt inom följande områden:

- Jämställdhet, interkulturell kommunikation och internationalisering
- Studentcentrerat lärande och studentaktiverande undervisningsmetoder
- Digital kompetens och E-lärande
- Forskningsanknytning
- Examinationsformer och bedömning

4. Ämnesmässigt prioriterade områden/ inriktningar

SLU:s strategi 2017-2020 anger att SLU avser att ”satsa på fyra universitetsgemensamma forskningsområden: *Biobaserade material, Hållbar och säker livsmedelsförsörjning, Ekonomi* samt *Betydelsen av naturupplevelser och sällskapsdjur för människans hälsa och välbefinnande.*” Dessa områden bedöms vara av strategisk betydelse för SLU:s verksamhetsidé och utbildningsuppdrag och viktiga för målet att SLU ska vara internationellt framstående och förse samhället med relevant kunskap, och har pekats ut som ämnesmässiga utgångspunkter för UN:s strategiska satsningar inom områden 1-3. Vad gäller ”biobaserade material” är satsningen på det nya masterprogrammet i växtbiologi redan igång. För övrigt finns följande förslag som ansökningar inom ramen för den aktuella utlysningen med fördel kan förhålla sig till.

a. *Biobaserad ekonomi*

I april 2017 uppdrog rektor till en arbetsgrupp att utarbeta en utvecklingsplan för ekonomiämnet vid SLU. I den resulterande rapporten (SLU ua 2017.1.1.2-1331) presenterar arbetsgruppen ett antal förslag till åtgärder, vilka sammanfattas här nedanför.

Inom utbildningen fokuserar arbetsgruppens rapport på åtgärder främst för biologiskt/tekniskt inriktade yrkesutbildningar. Det noteras att det finns förväntningar på de med yrkesexamen från SLU att kunna behandla ekonomiska frågor. De nuvarande inslagen av ekonomi i programmen är mycket olika.

Arbetsgruppen föreslår att SLU ökar takten i denna process med att få in ekonomiämnet i andra program än ekonomutbildningarna. En projektgrupp bör ges ”uppdraget att utveckla en form för hur en grundkurs i ekonomi kan se ut. Denna form

kan sedan användas av lärare i ekonomi när förfrågningar om ekonomikurser till andra program kommer.” Exempelvis kan kurser i lantbrukets driftsekonomi i produktionsgrensanalys och ekonomisk analys av biologiska och tekniska problem ges med både ekonomer och biologer/tekniker som lärare och där studenter med olika studieinriktningar har tillträde. ”På detta sätt skulle ekonomisk kunskap kunna göras tillgänglig för intresserade studenter inom de andra programmen, samtidigt som ekonomistudenterna skulle få mer kunskap om specifika produktionsgrenar.”

Något annat som arbetsgruppen föreslår för att öka andelen ekonomikunskap i SLU:s utbildningar är att SLU utvecklar och ger en kurs i hållbarhet för alla studenter. ”Den skulle då per definition (om hållbarhet definieras som miljömässig, social och ekonomisk) innehålla en tredjedel ekonomi. Därigenom främjas systemtänkande och mångdisciplinära aktiviteter med ökat fokus på värdekedjor och cirkulära bioekonomiska system.”

b. Livsmedelssystemet

Utbildningsnämnden tillsatte i september 2016 en arbetsgrupp som fick i uppdrag att göra en översyn av de inslag i SLU:s befintliga program som behandlar livsmedelssystemet, samt att utifrån översynen föreslå hur ett nytt fakultetsövergripande masterprogram skulle kunna utformas genom att kombinera befintliga kurser och/eller skapa nya där befintligt kursutbud behöver omprövas. Förslagen på åtgärder i den resulterande rapporten sammanfattas här nedanför.

Arbetsgruppen gjorde bedömningen att ”SLU har stark forskning inom många delar av livsmedelssystemet; exempelvis produktion av livsmedelsråvaror och faktorer som påverkar råvarans och det färdiga livsmedlets kvalitet samt ekonomi inom livsmedelssystemet. Fler och fler forskningsaktiviteter vid SLU analyserar primärproduktionens hållbarhet, olika dieters miljöpåverkan och hur olika matval och konsumentbeteenden påverkar de miljömässiga och ekonomiska förutsättningarna för produktion och produktutveckling. ... Inom delar av livsmedelssystemet saknas dock viktig kunskap och forskning vid SLU. ...”

Vidare framhöll arbetsgruppen som sin bedömning att ”SLU, för att kunna positionera sig med forskning inom livsmedelssystemet som helhet, behöver stärka forskningen inom produktutveckling, innovation baserad på kopplingar mellan konsumentpreferenser/beteenden och hållbar primärproduktion, samt systemforskning om hela livsmedelssystemet inklusive interaktioner mellan aktörer inom livsmedelssystemet.” Arbetsgruppens konklusion var att ”ytterligare resurser i form av en eller två högre tjänster och en eller två doktorander behövs för att utveckla metodik för forskning om systemet som helhet”. Koppling till plattformen ”Framtidens mat” och industridoktorandprojektet noterades.

c. Djuromvårdnad

Utbildningen till djursjukskötare har expanderat kraftigt under de senaste åren och är fortfarande i tillväxt vad gäller antalet studenter. Det ställer stora krav på utökning och anpassning av personella och fysiska resurser för utbildningens

genomförande. Djursjukskötarutbildningen har i hög grad sin vetenskapliga grund inom veterinärmedicin och biologi/husdjursvetenskap. Huvudområdet är dock djuromvårdnad och SLU har ett behov och ansvar för att etablera och utveckla det som ett eget forskningsämne. Det är en utmaning eftersom vi idag bara ger utbildning på grundnivå inom djuromvårdnad.

VH-fakulteten anger i sin strategi att betydelsen av naturupplevelser och sällskapsdjur för människans hälsa och välbefinnande kräver att djurens eget välbefinnande hela tiden sätts i fokus för att uppnå målen inom detta fokusområde. En förstärkning inom djuromvårdnad blir därmed ett bidrag till uppfyllelsen av ett av SLU:s övergripande mål. Det finns dessutom starka intressen från externa parter om en utvidgning av djursjukskötarutbildningen som skulle kunna motivera en initial förstärkning av området med gemensamma medel.

För en yrkesutbildning är det angeläget att det finns personer från den egna grundutbildningen som går vidare i en akademisk karriär och bidrar till att bygga upp ämnet med koppling till den yrkesutövning där det i huvudsak ska bedrivas. Det kan finnas ett behov av att förstärka lärarkollegiet med en universitetslektor som får i uppdrag att såväl undervisa aktivt (mot bakgrund av utökat antal studenter) som att utveckla kurser på avancerad nivå (för att på sikt kunna anta djursjukskötare som doktorander). Det är viktigt att anställningens inriktning är på praktisk, klinisk tillämpbarhet inom djuromvårdnad. På kort sikt stärker denna satsning lärarkapaciteten på grundnivå, på lång sikt förstärker den möjligheterna till rekrytering av högre akademiska anställningar med forskarutbildning inom djuromvårdnad.